

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ПОДАТКОВИЙ ІНСТИТУТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Кам'янець-
Подільського податкового
інституту

«19» ~~листопада~~ листопада 2023р.

Протокол № 1

Голова Вченої ради

Денис САВЧУК

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО СКЛАДАННЯ
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ БІЛЕТІВ

Кам'янець-Подільський, 2023

Загальні поняття

Екзамен – форма контролю знань здобувачів освіти, яку здійснюють на завершальному етапі вивчення дисципліни з метою перевірки здобутих студентами знань та вмінь, результатів навчання у вигляді компетентностей у період екзаменаційних сесій за графіком освітнього процесу згідно з відповідним робочим навчальним планом.

Екзаменаційний білет – документ на паперовому носії, заповнений з лицьового боку завданнями та затверджений у встановленому порядку.

Екзаменаційні матеріали – сукупність екзаменаційних завдань, теоретичного та практичного матеріалу, нормативних документів, що формують і визначають рівень здобутих знань студентом та вмінь, а також довідників (доцільність їх наявності на екзамені та ступінь використання визначає кафедра, що затверджується протоколом).

Складові екзамену:

- диференційований підхід до оцінювання успішності студента шляхом інтеграції теоретичних знань і практичних умінь;
- питання, орієнтовані на реальні ситуації, що можуть відбутися, і такі, що формують компетентності фахівців певної галузі знань.

Загальні рекомендації щодо розроблення та оформлення екзаменаційних білетів з навчальної дисципліни

Екзаменаційний білет складається з 3–5 завдань із зазначенням критеріїв оцінювання (балів) за кожне виконане завдання. Загальна оцінка визначається як сума балів за всі виконані завдання (максимально 100 балів).

Можливі види завдань:

- теоретичне, що потребує повної ґрунтовної відповіді на питання;
- теоретичне / практичне, що потребує стислої відповіді / розрахунку (питання / завдання; задача / приклад; визначення поняття / формули тощо);
- відкриті тести*;
- закриті тести;
- творче / ситуаційне / комплексне;
- приклад, вправа;
- інші залежно від специфіки навчальної дисципліни та рішення кафедри про перелік завдань екзаменаційних білетів.

Екзаменаційні матеріали складаються на основі програми та робочої програми навчальної дисципліни і охоплюють її зміст. Повинні цілісно

* Кількість тестових завдань визначає викладач з урахуванням складності всіх завдань екзаменаційного білета та орієнтовного часу на їх виконання

відображати обсяг теоретичних знань і практичних умінь, що перевіряються, відповідно до змісту дисципліни та освітнього ступеня.

Перелік питань / завдань (далі – Перелік) за темами згідно з програмою дисципліни формує викладач, який виносить його для обговорення та ухвалення на засіданні кафедри.

На основі сформованого Переліку складаються екзаменаційні білети, які затверджуються рішенням кафедри і підписуються завідувачем кафедри. Кількість завдань (від 3 до 5) кожного білета визначає викладач та затверджує кафедра.

Завдання теоретичного і практичного характеру в різних екзаменаційних білетах повинні бути рівноцінними та орієнтованими на регламент проведення екзамену; формулювання питань – чітким, зрозумілим, без подвійного тлумачення; кожне тестове завдання повинно передбачати одну правильну відповідь.

Кількість екзаменаційних білетів повинна перевищувати кількість студентів групи (не менше, як на один).

Теоретичні питання і практичні завдання, що виносяться на екзамен з дисципліни, видаються здобувачам на початку її вивчення і повинні бути розкриті, пояснені та виконані під час занять. Зміст білетів не доводиться до відома студентів.

На засіданні кафедри визначається перелік матеріалів довідкового характеру та нормативних документів, які можна використовувати на екзамені.

Оновлюються екзаменаційні білети з навчальної дисципліни щороку.

Зразок оформлення екзаменаційного білета з навчальної дисципліни наведено в Додатку 1.

Загальні рекомендації щодо складання екзаменаційних білетів для випускного комплексного іспиту

Випускний комплексний іспит є підсумковим етапом навчання за відповідною освітньо-професійною програмою і проводиться з метою виявлення рівня та якості підготовки бакалаврів. Екзаменаційні білети повинні містити завдання, які відображають ступінь засвоєння теоретичних знань і практичних умінь відповідно до державних стандартів освіти за галуззю знань.

Структурно екзаменаційний білет складається з трьох частин:

- теоретичної (питання, тести відкритого / закритого типу);
- практичної (задачі, ситуаційні вправи, завдання, розрахунково-аналітичні задачі тощо);
- критеріїв оцінювання.

Перелік теоретичних питань, тестових завдань і практична частина (розрахункові та творчі задачі; приклади; ситуаційні завдання тощо за розділами та темами дисципліни, які виносяться на випускний комплексний іспит), розробляються викладачем дисципліни, опрацьовуються на семінарських, практичних та лабораторних заняттях, обговорюються на засіданні кафедри, узгоджуються з керівником бакалаврської програми і затверджуються рішенням вченої ради інституту. На кожному екзаменаційному білеті проставляється номер протоколу вченої ради, дата затвердження. Білет скріплюється підписом голови (заступника голови) вченої ради.

Теоретичні питання і завдання практичної частини повинні мати рівноцінний характер. Формулювання питань повинно бути чітким, стислим, зрозумілим.

Кількість теоретичних питань і практичних завдань у зазначеному переліку не повинна перевищувати необхідної їх кількості для складання екзаменаційних білетів.

На підставі розробленого переліку складають екзаменаційні білети для випускного комплексного іспиту, кількість яких повинна перевищувати кількість студентів групи (не менше, як на один).

Теоретичні питання і типові задачі, з яких формуватимуться екзаменаційні білети, повинні бути доведені кожному студенту на початку семестру, в якому передбачено складання випускного комплексного іспиту. Зміст білетів до відома студентів не доводиться.

На засіданні кафедри визначається перелік навчальних дисциплін, за змістом яких буде розроблено перелік теоретичних питань та тестових завдань із зазначенням його у програмі випускного комплексного іспиту, а також матеріали довідкового характеру і нормативні документи, які можна використовувати на іспиті.

Екзаменаційні білети для випускного комплексного іспиту оновлюються щороку.

Зразок оформлення білета для випускного комплексного іспиту наведено в Додатку 2.

Критерії оцінювання знань студентів при складанні екзамену

Знання студентів при складанні екзамену оцінюються за критеріями національної системи та шкалою ЄКТС. Критерії оцінювання знань доводяться до студентів на початку екзамену. Загальна оцінка визначається як сума балів за всі виконані завдання екзаменаційного білета і може становити максимально 100 балів (див. таблицю).

Таблиця

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен, диференційований залік, курсова робота, практика	залік
90 - 100	A	«відмінно»	зараховано
82 - 89	B	«добре»	
74 - 81	C	«добре»	
64 – 73	D	«задовільно»	
60 - 63	E	«задовільно»	
35 - 59	FX	«незадовільно»	не зараховано
1 - 34	F	«незадовільно»	

У відповіді на теоретичне питання студент повинен продемонструвати знання теорії дисципліни та понятійно-категоріального апарату, термінології, понять і принципів предметної області дисципліни.

Теоретичні питання / завдання в різних білетах повинні бути однієї складності, проте різними.

Відповідь студент повинен викладати чітко, логічно, послідовно, формули писати правильно, задачу розв'язувати за відповідним алгоритмом з поясненнями.

Теоретичні завдання екзаменаційного білета

Оцінюються:

- повнота розкриття питання;
- уміння чітко формулювати визначення понять / термінів та пояснювати їх;
- здатність аргументувати відповідь;
- аналітичні міркування, порівняння, формулювання висновків;
- логічна послідовність, культура мови;
- емоційність та вміння переконувати.

Практичні завдання екзаменаційного білета

Оцінюються:

- ступінь опанування теоретичного матеріалу для практичного застосування;
- правильність застосування формул, методики розрахунку показників;
- творчий підхід до виконання;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Зразок оформлення екзаменаційного білета
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ПОДАТКОВИЙ ІНСТИТУТ

ОС(бакалавр, магістр) Спеціальність (галузь знань), освітня програма _____	Кафедра _____ _____ 20__---20__ навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ____ з дисципліни _____	Затверджую: Зав. кафедри _____ (підпис) _____(ПІБ) 20__р.
Екзаменаційні запитання (максимальна оцінка 15 балів за відповідь)			
1.			
2.			
Тестові завдання різних типів (максимальна оцінка 10 балів за відповідь на тестове завдання)			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

_____ (прізвище та ініціали викладача)

Можливі види завдань:

- теоретичне, що потребує повної, ґрунтовної відповіді на питання;
- **теоретичне/практичне, що потребує короткої відповіді/розрахунку (питання/завдання; задача/приклад; визначення поняття/формули тощо).**
- відкриті тести*;
- закриті тести;
- творче/ситуаційне/комплексне;
- приклад, вправа;

інші завдання (залежно від специфіки навчальної дисципліни та рішення кафедри щодо переліку завдань екзаменаційних білетів).

* кількість тестових завдань визначає викладач із врахуванням складності завдань в цілому за екзаменаційним білетом та орієнтовним часом на відповіді

На оцінювання відповіді студента на кожне екзаменаційне питання призначається не більше 10 балів.

На оцінювання відповіді студента на тестове завдання призначається не більше 2 бали.

ДОДАТОК 1(а)
(титулка екзаменаційного конверта)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ПОДАТКОВИЙ ІНСТИТУТ

“Затверджую”
Завідувач кафедри

(назва кафедри)

(ПІБ)

« ____ » _____ 20__ р.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ БІЛЕТИ

з дисципліни _____
для студентів групи _____
спеціальності _____
освітній рівень _____

Кількість студентів: _____

Кількість білетів: _____

Екзаменатор _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

ДОДАТОК 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ПОДАТКОВИЙ ІНСТИТУТ

Розглянуто і схвалено
кафедрою _____

протокол від « ____ » _____ 20 __ № __

Затверджено Вченою радою
Інституту
протокол від « ____ » _____ 20 __ № __

Завідувач кафедри _____
(підпис) Ініціали, прізвище)

Рівень вищої освіти _____
(вказати рівень)

галузь знань _____
(шифр і найменування галузі знань)

спеціальність _____
(код і найменування спеціальності)

Екзаменаційний білет № ____
(до випускного кваліфікаційного екзамену)
(к-ть балів)

(к-ть балів)

(к-ть балів)

(к-ть балів)

Завідувач кафедри _____
(назва) (підпис) (ініціали, прізвище, вчене звання, науковий ступінь)

Розробник(и) _____
(підпис(и), (ініціали, прізвище, вчене звання, науковий ступінь)

У екзаменаційному білеті перелік питань, тестові завдання та задачі розміщувати на 1 -2 аркушах (зі зворотом), з'єднавши їх стиплером.